UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ad senatusconsultu[m] Trebel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

fructus pertineāt ad legatariū a tpe mortis, ſeu adite hereditatis, vt l. herennius. ff. de vſur. Gl. hic dt quod iſta l. debet intelligi quando legauit teſtator rem alienam, ſecus ſi rem propriā. Tunc enim cum ſtatim tranſeat dominium in legatarium, ſtatim heres tenebitur de fructibus. Uide gl. Iſtud nō videt verū p hunc tex. qui dicit ſiue in rē, ſiue in perſonā agatur. Si enī eſſet legata res aliena, non poſſet agi in rē, vt dixi in l. j. ꝛ ij. §. cōia de leg. ergo loquitur qn̄ legauit rem propriam. Dicunt * ergo vltra. ꝙ ad fructus perceptos tenetur heres a tpe adite hereditatis, vt d. l. herennius. de percipiendis vero a tempore more. Ita loquitur hic.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ In legatis. De intellectu huius tex. vide Bar. in l. ſeruo legato. ff. de leg. j. ꝛ ibi per Imo. contra Bar. per iſtum tex. ꝛ gl. in l. Herēnius. ff. de vſu. ¶ Iuxta hic not. per Bar. adde que not. in l. ſi quis bonorum. de leg. j. per Bar. late in l. in fideicom. ad Treb. ꝛ vide Bal. in l. fi. §. ſed qr. §. communia de leg. ꝛ Bart. in l. grege. ff. de leg. j. ꝛ Ang. in d. l. ſi quis bonorum. tenet opi. Cy. hic, quod adita hereditate fructus rei teſtatoris debeātur niſi heres legata ignorans fructus conſumpſerit. Alleg. hic not. per Cyn. ꝛ an iſta materia procedat in fructibus ſeminatis a teſtatore, vide Bal. ꝛ Imo. in fi. l. ſi quis bonorum.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Dicūt. Limita iſtud vt per Alex. in l. pen. per illum tex. §. de his quib. vt indig.

Ad ſenatuſconſ. Treb. Rubr. XLVIII.

LEX I.

1 ☞ Qua actione repetat ſolutum creditoribus ille qui hereditatem reſtituit.

a **Si ex ſenatuſconſ.** [a] Qui hereditatē reſtituit, repetit quod creditoribus ſoluit. h. d. † Querit glo. qua actione poſſit repeti, ꝛ gl. videtur dicere actiōe negotiorum geſtorum. Uide glo. Doct. hoc non videntur ſequi, niſi quando heres ſoluiſſet poſt reſtitutionem. Nā ſi ante factam reſtitutionem, tunc non geſſit negotium fideicommiſſarij, ſed ſuum proprium, ideo deberet repetere per actionem in factum, vt l. pretor in princ. ff. de bon. aut. iud. poſſ d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si ex ſenatuſ. Uide Barto. in l. ſed ꝛ ſi poſſeſ. ff. de iureiur.

LEX II.

1 ☞ Heres an poſſit cogi ad ſoluenda legata, ſi portio fideicommiſſario non ſufficit.

2 Heres an teneatur reſtituere, quando es alienū abſorbet totam hereditatem.

Adeum. Onera hereditatis inter heredem, ꝛ fideicommiſſarium diuiduntur pro rata. h. d. Op. ꝛ videtur quod heres non debet ſuſtinere onera legatorum, immo quartam ſuam debet habere ſine aliquo onere, vt ff. eo. l. j. §. pen. Sol. Intellige quod hic reſtituit rem, vt puta dimidiā hereditatis. Unde apud heredem remanſit vltra quartam, et hec poteſt eſſe ſatis bona, ꝛ de neceſſitate oportet ſic intelligi, vt dicam. j. Si vero dicas quod quartam tantum retinuerit heres, tunc dicas quod apud heredem remanerent onera debitorū, pro rata portionis, non legatorum: tamen tex. non pōt intelligi ſic, qr
1 expreſſe dicit de oneribus legatorum. † Quero vtrum heres poſſit cogi ad ſoluendum legata, ſi portio fideicōmiſſaria nō ſufficit. Glo. videtur dicere quod ſic, quod intellige dum tamen apud he-
2 redē remaneat quarta integra, ſine onere. ¶ † Itē querit gl. quid
a ſi tantum eſt es alienum, quod totam hereditatē a abſorbet. Gl. dicit quod tunc nihilominus valet fideicom. vniuerſale, lʒ heres poſſit cōueniri inſolidum. Hoc aduertite, vos debetis ſcire quod legata, ꝛ fideicōmiſſa particularia, ſi es alienū abſorbet totā hereditatem extinguntur, vt §. de leg. l. ſi vniuerſe. Fideicommiſſum vero vniuerſale an extinguatur. gl. videtur hic dicere quod non. Tex. tn̄ videtur contrarium dicere in l. ſucceſſores. j. tit. j. Poſſumus dicere, quod ſi quidem heredis intereſt illā hereditatē quātumcunqʒ non ſoluendo non reſtituere, vt puta, qr ipſemet heres erat creditor, vel ſolueret creditoribus, tunc nō cogatur ad reſtitutionem, vt d. l. ſucceſſores, alias ſecus. Ita intelligitur iſta gl.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Hereditatē. an ꝛ qn̄ es alienū abſtulit patrimoniū extinguatur fideicōmiſſum vide Rom. in l. Marcel. in prin. ff. eod. dicit quod per iſtam gl. eſt caſus in l. ſi heres ab eo. ff. eo.

LEX III.

Si per fideicommiſſum. Fideicom. Repi. relictum a venientibus ab inteſtato, minuitur per Treb. h. d.

LEX IIII.

a **Non iuſtam.** [a] Iſta eſt bona lex ꝛ habeo ego iſtam l. pro ſingulari, ꝛ neſcio huic legi dare concordantiam, ꝛ h. d. Herede rogato decedente ante aditam hereditatem poſt iuſſum, fideicommiſſum poteſt peti tanquam ab eo adita fuiſſet hereditas. h. d. Op. quod iſte fideicommiſſarius non poterit cogere auiam adire, qr ſua non intererat. Nam eodem modo poterat petere a ſubſtituto, quemadmodum ab ea, vt hic in fi. dicitur. Reſpon. immo intererat ſua, quia forte ſubſtitutus erat grauatus debitis. Item ſubſtitutus poterat legitime retinere ex perſona ſua quartam quod non poſſet inſtitutus, vt hic in fi. dicitur. Opp. ille qui habet ſubſtitutum vulgarē, poteſt repudiare ex preſumpta voluntate teſtantis, vt l. quia autem. ff. ſi quis omiſ. cau. teſta. Sol. Hic repudiauit in fraudem, vt vidiſtis in l. j. §. ſi omiſ. cauſ. teſt. Item op. dicitur hic, quod relicta ab inſtituto videntur tacite repetita a ſubſtituto cōtra ff. de leg. ij. l. Celſus. §. pen. Sol. Ibi hereditas fuit p non ſcripta quod dic, vt dicam j. de cadu. tollē. §. his ita. ¶ Item op. ff. de lega. ij. l. j. §. fi. Sol. Ibi hereditas venit ad alios ab inteſtato, nō ex diſpo-
b tione defuncti. [b] ¶ Item op. ꝛ videtur quod hic ſubſtitutus poteſt adhuc retinere quartā ex ſua perſona, qr ipſe nō fuit coactꝰ. Gl. ſoluit, quod coactio facta de inſtituto, nocet huic ſubſtituto. ¶ Contra hoc op. qn̄ inſtitutus decedit ante aditā hereditatē, fideicommiſſum non poteſt deberi ab eo, vt l. ille a quo. §. ſi de teſtamēto. ff. eo. Si igitur non debetur ab eo ergo eius perſona nō nocet ſubſtituto. Rn̄. quod illud quod dicitur, ꝙ herede decedēte ante aditam hereditatem fideicommiſſum extinguitur, eſt verum ante aditam hereditatem, ꝛ ante iuſſum de adeundo, ſecus ſi poſt iuſſum, licet ante aditā hereditatē vt hic. ꝛ dixi tibi in l. eam quam. §. de fideicom. in illa q. quando heres heredis poſſit cogi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Non iuſtam. An ſemper preferatur fideicommiſſarius ſubſtituto, vide Bar. ꝛ Doct. in leg. ij. de vulg. ꝛ pupil. ſubſti. in iij. qō. in princ. ꝛ in verbo, dubitatur.

b P. PAV. P. ¶ Ex diſpoſitione defuncti. An ille qui tempore mortis non eſt proximior ſed poſt mortem defertur, dicatur venire ex voluntate defuncti, vide que ſcripſi ad Barto. in l. ſi quis cum nullum. ff. de iure codicillo.

LEX V.

Et ſine. Etiā ab inteſtato pōt relinqui fideicommiſſum ꝛ locus eſt deductioni quarte. h. d. Querit gl. qua actione cogatur quis reſtituere. Breuiter iſta eſt veritas. Per officiū iudicis cogitur quis adire, p actionem ex teſtamēto reſtituere. Ita tenent gl. hic ꝛ ff. eo. l. ſi legatus. in prin. ꝛ l. poſtulante.

LEX VI.

a **Iubemus** [a] Iſta eſt no. l. valde, ꝛ ſingularis, volo eam legere p particulas. Breuiter dicit. Quando filij rogani pro hereditate reſtituēda fratribus, vel eorum filijs fructus non computantur in quartam Treb, ſed eam debent habere de defuncti ſubſtantia. h. d.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Iubemus. An dum in hac l. dr fratrem non reſtituere fructus, nec in quartam cōputare, aduerte per caſum in l. in fidei cō. §. cū Pollidius de vſu. iūcta l. qō his de leg. iij. ꝛ ꝙ no. Bart. ꝛ Imo. in l. cū filio circa fi. Ia. de Arc de leg. j. hanc l. limita no. ſecundū gl. in c. Ray. ſuper ver. lite conteſt. de teſt. An aūt iſti fructus computētur in legitimā vide no. in l. Papinia. §. vij. ff. de inoffi. te. quid iſto caſu in relicto cā cōditionis implende vide bar. in l. filium. §. fami. erc. in lectura Azo. ꝛ ibi Bal. ꝛ an idē ſit in parentibus primi gradus dic qō non, vt l. filiuſfa. ff. ad l. Falci. ꝛ ibi doc. ꝛ hec lex procedit etiam ſi filiuſfam. fuit in mora reſtituendi ſm gl. no. ꝛ ibi Ino. in l. in fideicōmiſſariam in prin. ff. eo. vide ibi in c. Ray. in gl. in ver. a tempore lit. conteſt. ꝛ ad iſtam l. vide Imo. in l. ſcribit. ff. eo. Bal. in l. baliſta. Bar. in l. in fideicōmiſſariam, ꝛ in l. poſtulante Sticho. §. j. ff. eo. ¶ Adde dum hic dicitur ꝙ qn̄ filij ſunt rogati reſtituere hereditatem filijs non computant fructus, qō Pau. de ca. dicit idē puto. ꝛ multo fortius quādo extraneus, nam ſi aduerſus proprios liberos habent hoc priuilegium, multo magis debent habere aduerſus extraneos. ꝛ dicit mirari qō doc. hoc non tangant, ſed hoc ſuum dictum non videtur procedere ab ea que conſuluit Abb. conſi. lxxxviij. lib. j. quod licet filijs rogatus reſtituere, filijs non preſtet ſatiſdationem, tamen ſi ſit rogatus reſtituere patruo, debeat ſatiſdare, cum contrariū videbatur dicēdum ex maioritate rationis. qr extraneus erit magis ingratus, ꝛ ibi refert, qō hoc motiuum fecit vacillare Cy. hic, ꝛ qō reſpondet quod lex non debet extendi vltra perſonas nominatas. pro qua opin. ipſe Abb. allegat dues gl. vnam in l. j. ff. ve eig. nomine in verbo, ſemper aliam in l. filio, eo. tit. Scias etiam

quod illud quod dicitur quod filius rogatus de reſtituendo ſub conditione,detrahit duas quartas, illud eſt verum niſi filio de legitima ſit promiſſum per patrem. Ita dicit Bald. intelligenda eſſe iura de hoc loquentia,eius conſi.cxxxviij.lib.j.

P. P A V. P. ¶ Iubemus.De intellectu huius l.⁊ an hodie ſit correcta,vide omnino Comē.conſ.xxv.vbi plura dt,ꝙ iſte tex.nō habeat locū in legitima,⁊ ꝙ ēt ſit correcta vide pulchre Comen. conſ.lij.incip.ad primū queſitum. Itē quod fructus percepti per filiū ante aditā hereditatē cōputentur in Trebel.vide Paul.hic in l.in fideicōmiſſariam ad Treb. vbi ēt aliā limitationem ponit. Itē dum dr̄ hic ꝙ fructus non cōputentur in Treb. in liberis primi gradus,limita non procedere, qn̄ fuiſſet in mora reſtituēdi ſcdm Sal.Pau.⁊ Bal.⁊ Alex.in l.in fideicōmiſſariā. ad Treb. gl.ord.in c.Rayn.in verb.cōteſtata.de teſt.ad fi. quid autem ēt in fructibus perceptis per heredes filij grauati ante morā,⁊ lit.conteſt. ſine tn̄ negligētia fideicōmiſſarij quo caſu regulariter cōpu-tantur in treb,vt no.in d.l.in fideicōmiſſariā.videretur.quod nō cōputētur,q: heres detrahit Treb,ex pſona filij,ideo eo iure vti debet,in cōtrarium facit ꝙ non.Hoſt.Abb.⁊ Ant.de But.in d. c.Ray.ſup gl.prealle.dū dt ꝙ ibi fructus nō fuerint pcepti p filiū,ſed heredes ſuos,⁊ ſic voluerit ꝙ ēt ſi verum eſſet ꝙ filius nō cōputaret fructus perceptos poſt morā,heres tn̄ computabit,et ſic nō ꝓcedit arg.de fructib.pceptis p filiū,ad pceptos per heredes,⁊ iſtud ſequitur ēt Alexā.in d.l. fideicōmiſſariam ēt per hoc bene facit ꝙ dt Sali. hic dum dt ꝙ ideo filius cōputat fructus perceptos poſt morā,q: iſto caſu non loquitur iſta lex, que non poteſt extendi vt hic in fi.dr̄ q: ſolum non loquitur iſta lex in fructibus perceptis ab heredibus ſed aduerte, quia regulariter nō computantur in Treb.fructus percepti ante moram, ēt circunſcripta negligentia fideicom.vt per Cyn.⁊ Sali.hic ⁊ Alexā. in d.l.in fideicom.ideo ceſſat difficultas,⁊ hoc ſatis probatur in d. c.Raynutius iuncta gl.prealleg.⁊ que ſuper ea notantur.

§. In ſupradictis. Inter fratres ⁊ inter prēz,⁊ filium,ceſſat ſatiſdatio de fideicommiſſo preſtando adueniente conditione,niſi teſtator inſſerit vel parens ad ſecunda vota migrauerit.h.d.

§. Si autem. Is nō videtur ſine liberis deceſſiſſe, qui vnicū filiū,vel nepotē relinquit.

1 ☞ Obligatio ciuilis quod hodie cadat inter patrem,⁊ filium.

2 In liberis primi gradus,fructus non computantur in quartam,

a
b §. Illud. a Que ſupra dicta ſunt vltra caſus in hac lege expreſſos,nō extēdunt.h.d. Op.⁊ videt[b] quod fructus cōputantur in quartā,vt l.Papinia.§. ſi cōditioni. ver. vnde ſi quis.ff.de inoff.teſt.Plures ſol.dātur. dt gl.ꝙ ibi teſtator certum tempus appoſuit hic ſecus,⁊ iſtam communiter gl.noſtri ibi tenēt,⁊ vbiqꝫ,tn̄ in veritate lex cōtraria loquitur in debito iure nature nō in quarta Treb.Dicā hoc in l.ſcimus.§. repletionē de inoffi.teſt,Op.ij.de l.in fideic.ff.eo.Sol. qualiter fructus cōputantur in quartā,hic gl.diſtinguit aliqualiter,plenius tn̄ in contrario,⁊ dic vt ibi,Itē opp. ⁊ videtur ꝙ qn̄ pr̄ cogatur reſtituere filio,nō ſit locus detractioni quarte,vt l.cū filio de leg.j.Sol. Hic loqtur qn̄ pr̄ inſtituitur,⁊ de reſtituēdo filio rogat ibi loqtur qn̄ inſtituit ipſe filius,⁊ pr̄ cui querit,rogatur de reſtituēdo ſibi.Venio ad ſecundā partē dr̄ hic ꝙ in caſu cauet pr̄ filio. Cōtra inter patrē,⁊ filiū nō cadit obligatio,vt Inſti,de inuti.ſtipu.§. itē inu-

1 tilis,Sol,Dicit gl.ꝙ hic eſt ſpeciale.Tu † dic quod hic loquitur in aduentitijs, in quibus inter patrē,⁊ filium hodie cadit obliga-

c tio ciuilis.c Hic eſt caſus hic ⁊ l.pactum.ſ.de pact.conuen. Dixi in l.ſi quis pro eo.§.j.ff.de fideiuſſ.no.in l.frater a fratre. de cond. indeb. Et ſic nota tu iuuenis ꝙ inter patrē ⁊ filiū cadit obligatio ciuilis.per hūc tex.Itē op.ad fi.iſte l.⁊ videt ꝙ ēt nepotes nō cōputēt ſibi fruct9 in quartā legitime,vt l.ꝙ de bonis.§.ꝙ auus,

d ff.ad l.fal.Sol.vt in gl.Ho ergo hūc finē,[d] quod ſolum in liberis

2 †primi gradus eſt,ꝙ fructus non cōputantur in quartā, in alijs ſecus,quod perpetuo tene mēti.q: faciet tibi magnum honorem.

ADDITIONES.

a P. P A V. P. ¶ Illud,An diſpoſitio huius §.procedat ſolum qn̄ vnus filius eſt grauatus alteri filio reſtituere,an ēt ſit grauatus extraneo,vide Ro.cōſ.ccxxij.Alex.in §. cum auus.de quo,j. ⁊ in l.in fideicōmiſſariā.ad Treb. Itē ꝙ nō ꝓcedat vbi filius detrahit duas quartas vide Pau.cōſ.xcij.ad fi.in l.ſcimus in pnci. C.de inoff.teſt.Primum vide Alex.in l.quod de bonis.§.cum auus. ff.ad leg.Fal.an vero iſti fructus cōputentur in dotē ſuccedētem loco legitime vide Pau.cōſ.cxiiij. Item quod dr̄ in liberis primi gradus nō ꝓcedat in parētib.primi gradus vide Barb.in rep.l. cum acutiſſimi.de fideicō.ſꝫ poſtea ꝯdicit. Itē de materia huius l.an hodie teſtator poſſit ꝓhibere Trebel in filijs primi gradus, vide oīno Alex.in l.Marcel.in pnc.⁊ que ibi ſcribūt nouiſſimi.ff. ad Treb.vide picum.late in l.in quartam.ad leg.Fal.vide Alexā. cōſ.lix.vol.v.an locum habeat iſta l.ſolum qn̄ filius detrahit vnā quartam,an vero ſi duas,⁊ etiam an ſit correcta.Vide Alex.in l. quod de bonis.§.cū fideic.ad leg.Falc.⁊ etiā quod nō poſſit prohiberi in filijs primi grad9 tenet Ant.de mōteter. in l.nemo pōt. de leg.j.⁊ in c.Rayn.de teſt.ꝑ opi.cōtraria vide Ro.ſing.cxciij. inci.eſt dubiū.vbi alle.Bal.⁊ reprobat dictū illius hic.ſꝫ ꝑ opin. Bal.hic vide Deci.conſ.xviij.in iiij.dub.⁊ pro ea vide Iaſ.in d.l. Marcel.⁊ ꝑ qua ēt ipſe cōſuluit in cauſa d.Philip.de Pe.⁊ opi. Bal.ſequitur Alex.in conſ.v.vol.iij.prope fi.Sꝫ idē Alex. conſi. lxxvij.vol.j.dubitat,⁊ ibi cōcludit not.aliud, quod vbi verba grauaminis ſunt ſimpliciter prolata poſt mortem filij grauati heredis ſui,ideo tūc valet ꝓhibitio Treb.ſi aliqs ex liberis ei ſuccedat, cū reperiatur facta liberis vlterioris gradus vt ibi not. per eū,ſed in cōtrarium facit quod notāt Bar.Pau.⁊ alij in l.ſi fundum per fideic.§.ſi.de leg.j.⁊ in l.ex trib.C.de inoffi.teſt.vbi cōcludunt quod poſt pubertatē heredes filij non poſſunt grauari in legitima ſicut nō poſſit fili9,ergo idē dr̄ in Treb.vbi in ea filius non poſſet grauari vt hic notatur, ⁊ tollitur ratio Alex.in dicto conſ.xlij.verū eſt quod heredes filij in genere poſſunt grauari.ſꝫ non in plus, quā poſſet ipſe filius etiam de principali articulo, an poſſit ꝓhiberi in liberis primi gradus vide que habes ad bar. in aut.ſꝫ cū teſtator.j.ad leg.fal, aduerte tn̄ quod fundamentum tenētium quod nō poſſit ꝓhiberi ſtat in hoc,q: l.noua generaliter loquens non trahitur ad caſus qui a lege antiqua erāt ſpecialiter priuilegiati in illa materia vt ꝑ Bar.in d.c.Ray.⁊ alios mod.ſꝫ iſtud fundamentū in iſto c.Raynu,tollit per limitationē quam ponit Alex.ad illā reg.cōſ.cccclxix.ad fi.⁊ l.ſciēdum.ff.qui ſatiſd.co.poſt.Imo.⁊ ſequitur ēt Iaſ.ibi dum limitat non procedere quando apparet de mente l.nō velle corrigere iura antiqua, vt per eum,⁊ ſimiliter ex alia limitatione ibi poſita dum dicit nō haberet locum vbi in l. noua derogaretur legibus antiquis generaliter vel ſpecialiter diſponentibus quod dicitur eſſe in materia iſta per text.cum gl.in §. fin,in aut.de here.⁊ falc.dum dicitur ibi quod ea que dicta ſunt ibi procedunt in omni vltima voluntate,⁊ gl.intelligit etiam ſi fiat,inter filios iuxta §.ex imperfecto, ⁊ ſimiliter dicitur ibi quod habet locum in omni perſona, ⁊ alia gl.ibi intelligit etiam ſimiliter in alijs in quibus de iure antiquo erat aliquid ſpeciale,vt potes ponere particulariter ibi in glo.⁊ tex.Item iſta l.non ponit aliquid ſpeciale in prohibitione.Trebel.in filijs,q: hoc regulare erat ibi in omni herede,ſed ſolum ponit ſpecialitatem in cōputatione fructuum in Treb.de qua non queritur in iſta difficultate,ideo dictum fundamentum non videtur facere ad caſum iſtum,⁊ ceſſante fundamento videtur ſolidior opin,contraria propter generalitatem legis noue, ideo cogita bene.

b A L E X. ¶ Videtur.Illud op.Bar.in l.in quartā ff.ad l.Fal.

c A L E X. ¶ Ciuilis.Not.inter patrē ⁊ filium poſſe cadere obligationē ciuilē in aduētitijs,lꝫ Bar.in l.cū filio.de leg.j.in vno verbo dicit contra,allegando l.frater a fratre, ⁊ ideo Imo.,ibi dicit, quod vbi dubitat vtrum opi.Bar.hic extra iſtam cauſam ſit vera, quod aliter non decidit,ſed opin.Bar.non videtur obſtare d. l.frater.quia loquitur de iure ffo:um, illa lex, quo iure etiam aduentitia querebantur patri,Bal.aliter not.in l.frater a fratre.

d A L E X. ¶ Finem.Vide Bar.in l.filiusf.ad l.fal.⁊ Bart.in l. quod de bonis.eo.ti.

AVTHENT.

a
b
1 **Niſi rogati.** [a] Iſta aut. venit ad determinationem legis codicis ꝓnūcit iſta aut.quod monaſteriū habetur loco filij. Iu iuuenis not.quod monaſterium habetur loco filij.vide in corpore vnde ſumitur,⁊ extra de probat.c. in preſentia. Quero,que eſt ratio huius aut. Gloſſ. videtur dicere quod monaſte-

c rium c habetur loco filij,videte domini , nulla l.eſt in mundo, vel decretalis,que hoc dicat.Nā decretalis,in preſentia,dicit quod habetur loco heredis , non quod loco filij habeatur. Ratio eſt ſecundum Rich.mal.⁊ iſta eſt vera conditio nuptiarum vel liberorum,voluit lex,quod non eſſet impedimentum vite contemplatiue,vt eius timore quis non omitteret ingredi religionem, ⁊ ideo iſta conditio reſpuitur in ingrediente monaſterium niſi eſſet rogatus reſtituere alteri monaſterio,⁊ iſta eſt vera ratio.quam ter.po-

d nit in corpore,de ſanc.epiſc.§.ſed ⁊ hoc preſenti.Quero.quid ſi dixerit,ſi deceſſerit ſine liberis ex ſe natis. Iſtam queſt.ꝯmouit Dy.in l.ſi ita quis.§.j.ff.de leg.ij.⁊ ibi dixi. Querit gl.quid ſi capellam ſecularem intrat,vel quid ſi inſtituit monaſterium nō intrat ſoic vt in gl.⁊ bene.

ADDITIONES.

a A L E X. ¶ Niſi rogati.Adde Bar.in l.ſi ita.§.is cui.de leg.ij. ⁊ Bar.hic ⁊ Bal.in l.Deo nobis.circa pn.de epiſc.⁊ cler.Et qn habeat loco heredis.vide Bal.in authē.ingreſſi. C.de ſacroſanctis eccle,⁊ ad Bar.hic vide Ang.in diſputat.ſua incipient.nobilis quidam genere.in iiij., dubio ⁊ de eo quod habetur loco filij ex ſuo

ex ſuo corpore deſcēdētis, vt tenet hoſtien. Ioā. And. in c. Ray⸗
nald. de teſtamē. ꝛ Bald. in d. l. deo nobis. ꝛ vide in l. Lucius. la
ij. ꝛ ibi vide Imol. ff. de hered. inſtit. vide poſt Bart. aliud in l. li⸗
berorum. de verb. ſignifi. vide Bal. in l. filium. ff. de his qui ſunt
ſui, vel alie. iur. ꝛ Ang. in l. cum acutiſſimi. ſ. ꝛ vide Ang. in conſi.
lxxviij. incip. in Dei nomine tamen. hec q. ſubtilis eſt, vide Bal. in
aut. ſi qua mulier. C. de epiſc. ꝛ cler. ꝛ in l. ij. C. de iure aure. annu. ꝛ
in l. deo nobis. de epiſc. ꝛ cle. in aut. hodie. C. de repu. ꝛ in c. in pre⸗
ſentia. ꝛ mod. in repeti. l. cum acutiſſimi. C. de fideicom. ꝛ ad hanc
aut. vide Bal. in conſ. incip. hac q. contrarie ſunt opin. limitat vt
per Bal. ꝛ Imo. in l. hoc demō. ꝛ per eam in l. ſi ita quis. §. is cui.
de leg. ij. plene per Ant. in diſputatio. incip. nobilis.
b P. PAV. P. ¶ Loco filij. Uide omnino que habes ad Bar. in
aut. ſi qua mulier. C. de ſacr. ſanc. eccl. ꝛ ibi in l. j. ff. de his que pe⸗
ne nomine.
c ALEX. ¶ Monaſterium. An monaſterium habeatur loco fi⸗
lij, hic vide plene. Itē habet loco heredis, qd̄ itellige ſcd̄z aliquos
hic ſi ſuccedit in vniuerſum, ſecus ſi ſuccedit ſpāliter in res par⸗
ticulares, ꝑ tex. in l. ſi peculiū ſeruo. ff. pec. le. quod not. gl. ī l. ſi pe⸗
culium. §. j. ff. eo. tit. Et hoc qualiter intelligat, vide Bar. in aut.
ſi qua mulier. ſ. de ſacr. ſan. eccl. Et an monaſterium excludat ſub⸗
ſtitutum, dī ctum ſit, ſi ſine liberis legitimis ꝛ naturalibus de⸗
ceſſerit, vide. Adde an monaſteriū habeatur loco heredū, Bart.
conſi. j. incip. Parmenſis quidam, per Barb. plene conſi. lx. lib. ij.
b AND. BARB. ¶ Quero quid. Et vide Bar. in cōſi. incip.
parmenſis filium inſtituit, vbi tenet quod monaſterium ſuccedit
in locum liberorum, ſi teſtator dixerit ſine liberis ex ſe natis, vbi
omnino vide.

AVTHENT.

a **Contra cum rogatus.** a Alias cō⸗
tra cum ro⸗
gatus. Habes in l. codicis qñ rogatus reſtituit dodran⸗
tem ꝛ retinuit quartam, hic econtra, quia poteſt retinere dodran
tem, ꝛ reſtituere quartam, ideo dicit contra rogatus. Op. primo
de l. iubemus. Sol. Dicunt quidam illam corrigi per iſtam. Bre⸗
uiter in nullo corrigitur, nec in eo ꝙ dicit de reſtitutione quarte,
ſed ibi fuit rogatus reſtituere hereditatem ſimpliciter, hic vero il
lud ꝙ ſupererat. Item nec in eo ꝙ ibi dicitur de cautione, nā hic
debet intelligi qñ erat rogatus reſtituere tam alteri quā deſcen⸗
dēti, vel fratri. Op. ff. ad treb. l. titius rogatus. ꝛ l. ſz ꝛ ſi. l. §. quod
aūt. de pe. her. Sol. Oēs ille leges debēt determinari per iſtā aut.
quod non poteſt hodie diminuere, niſi ſecundum modum hic tra
ditum, ꝛc. Op. ꝛ videtur ꝙ iſte qui petit cautionē, ſit ſolicitus de
hereditate viuētis. Cōtra l. interdū. de vul. ꝛ pup. Sol. dico quod
hic eſt ſolicitus de hereditate mortui hoc, eſt illius, qui fideicō⸗
miſſum reliqt, iſta eſt vera. Quero qd ſi heres hz tm̄, quod poteſt
aliunde dare dotem, ꝛ donationē ꝑpter nuptias, vtrū poterit di
minuere quartam. Dic vt in glo. ꝛ in aut. res que. ſ. cōia de lega.
vnde qñ nihil diminuitur ſtatur iuri antiquo. Ultimo not. iſtum
ſi. de eo quod expenditur in redemptionem captiuorum, vel in a⸗
limentis. Dixi vobis ſ. commu. de legat. aut. res que.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Cōtra cum rogatus. Uide quod dt Imol. cir⸗
ca iſtā aut. nā ꝙ ēt ſi hodie taliter grauatus alienaret in fraudē
fideicom. non valeret, vſqꝫ ad dodrantem, in contrarium pondera
Bar. i l. Imperator. §. ſi. Alex. late i d. l. ſi titi⁹. qd aūt ſi alienatio
fieret in teſtamento, non inter viuos Bart. hic tenet ꝙ tale reli⸗
ctū nō venit in fideicō. vide in ſūmā Comen. hic ad fi. pro opi. bal.
Uide Alex. in l. a filio ad fi. ff. ad treb. ꝛ aliquid per eum in l. ſi ti⸗
tius. eo. tit. ad fi. vbi videt tenere cōtra Bal. vide etiā q̄ dt Alexā.
conſ. xxxvj. vol. ij. vbi dt quod tres partes pōt alienare ēt dilapi⸗
dando, ꝛ ꝙ vbi haberent facultatē alienandi a teſtatore etiam in
totum non haberet locum iſta reſeruatio quarte vt per eum.

LEX VII.

1 ☞ Reſtitutio fideicommiſſi quando fieri poſſit ſoli tutori, ꝛ ſim⸗
plici procuratori.

Sancimus. L. tutori infanti, vel abſentis, ꝛ cu⸗
ratoris furioſi recte fit hereditatis
reſtitutio, ꝛ ipſi alteri recte reſtituunt ſine cautione. h. d. Oppo,
1 de l. ſi mulier. §. ex aſſe. de in. do. Sol. † Soli tutori poteſt fieri re⸗
ſtitutio in caſibus hic poſitis, etiam cuilibet ſimplici procuratori
vt l. reſtituta. in princ. ff. eo. Non autem procuratori in rem ſuam,
2 vt d. §. ex aſſe. vide iſtam gl. quia ille §. ex aſſe. non eſt alibi. † Not.
quod procurator in rem ſuam nō poteſt cōſtitui ad recipiendam
reſtitutionē fideicō. ꝙ not. Ita tenet gl. hic, ꝛ ita dt gl. in l. reſtitu⸗
ta. circa ꝓn. ff. eo. Itē l. ꝗuis. ꝛ l. ſeq. ꝛ l. q ita. §. j. ff. eo. ꝛ multis alijs
locis tene mēti. Op. ff. eo. l. ſeruo inuito. §. ſi pupillo. Sol. Fateor,
ꝙ ēt infanti cum authoritate tutoris poteſt reſtitui hereditas.
Op. de l. reſtituta. §. pupillus. ff. eo. Solu. ibi erat preſens hic erat
abſens. Alterius opp. dr hic ꝙ tutor ꝛ curator ſolus poteſt reſti⸗
tuere alteri contra. ff. eod. l. j. §. fuit queſitum. Sol. tutor poteſt re⸗
ſtituere, alteri, non autem ſibi ipſi, vt legibus contrarijs.
3 ☞ Decedere ſine herede dicitur, qui ſtatim, cum moritur, non ha
bet heredem.

§. Cum autem. Per Trebel. tranſeunt actiones
in fideicō. ſine reſtitutione, in tri⸗
a bus caſibus[a] hic expreſſis. h. d. Primus caſus eſt in eo, qui ſe
contumaciter abſentauit. Cōtra lit. nō cōteſta. nō pōt fieri diffi⸗
nitiua, l. fi. §. illud. j. de tēpo. appel. Dicūt quidā, quod hic eſt ca⸗
ſus ſpecialis, in quo peruenitur ad diffinitiuā ſnīam, ꝛ hoc ſentit
gl. que eſt ſup verbo illo, per contumaciā, ſecūdum iſtum modum
legendi, habes hic caſum, quod illa opi. quam dixi ſ. ſi minor ſe ab
1 her. abſti. auth. ſi omnes. † quod quādo petitur aliquid, ad quod
non pōt eſſe cōſultum permiſſionem ex primo, vel ſecundo decre⸗
to, vt puta liberationē, vel ceſſionē actionis, vel caſſationē inſtru⸗
mēti, ꝛ ſimilia, tūc iudex in cōtumacem debet diffinitiue pronun⸗
ciare, hic videtur caſus ſecundū iſtā lec. quod an ſit verū, dixi ple⸗
nius in l. ſi finita. §. iulia. de dā. infec. ꝛ eſt vnus modus practicā⸗
b di[b] hāc l. in iſto caſu. Uel aliter ſcd̄m gl. ꝛ melius dico, quod non
2 aufertur diffinitiua in caſu huius l. ſz iudex † facit redigi i actis,
qualiter, ꝛ pro quo, ꝛ ad cuius petitionē ille eſt vocatus, ꝛ ſcd̄m
hoc abſqꝫ aliqua ꝑnunciatione trāſibunt vtiles actiones autho⸗
ritate huius l. ꝛ iſte eſt ſecūdus intellect. vide gl. Iſta practica eſt
melior. Tū, vt non decipiaris, oportet te inſpicere tex. in quo dr,
ꝙ dolo malo ſe cōtumaciter celauerit, vnde ſis cautus, quod ipſe
citetur perſonaliter, vel quod appareat in actis qūo citatio ad
eius notitiam peruenit, ita ꝙ iudex poſſit pronunciare ipſum la⸗
titare, vel dolo malo ſe occultare, non tū ſufficeret, ſi iudex ꝑnun⸗
ciaret ſimpliciter contumacem, ſed debet eſſe verus contumax.
Uenio ad ſcd̄m caſum. Alterius, ſecundus caſus eſt, quādo quis
c de reſtituendo rogatus deceſſit ſine herede.[c] Contra, videt quod
non poſſit eſſe quin ſaltem fiſcus ſuccedat, vt l. j. ſ. vñ vir ꝛ vxor. et
j. de bo. vacan. l. j. lib. x. ꝛ l. j. ff. de iur. fiſc. Solu. Dicit gl. hic, quod
hic fiſcus nolebat hereditatē, ꝛ ſecundum hoc eſſet neceſſe quod
conſtaret, quod oēs propinqui, ꝛ etiā fiſcus iſtam hereditatem re
pudiant, ꝛ iſta eſt practica multum certa, ſed eſt dura. Unde alij
3 dicunt, ꝛ hoc dt gl. † quod ille dr decedere ſine herede, qui ſtatim,
d cum moritur,[d] non habet heredem. Uide iſtam gl. not. ſuper ver⸗
bo, nullo herede, quod puto verū. puto tamen quod ad hoc quod
debeat aliqua diſcuſſio fieri, vt fiat ſaltē aliqua proclamatio, ſi eſt
aliquis, qui velit eſſe heres talis, argu. j. de remiſ. pi. l. ſi eo tēpore,
e tunc nemine comparente[e] tranſeunt actiones ipſo iure authori⸗
tate huius l. Uenio ad tertium caſum, tertius caſus eſt, qñ pri⸗
mus fideicommiſſarius eſt rogatus de reſtituēdo. Opp. qd̄ tunc
ſit neceſſaria reſtitutio, vt l. j. §. de illo. ff. e. Gl. hic, ꝛ ibi ponit mul
tas ſolu. Quidam dicunt, qd̄ hic loquitur quando primus fidei⸗
commiſſarius fuit in mora, ibi ſecus. Iſtam reprehendit gl. qꝛ ſe⸗
cundum hoc non eſſet differentia inter primū fideicommiſſarium,
4 ꝛ heredem, qd̄ vult hec lex. Petrus ſuſtinet iſtam, ꝛ dicit ꝙ † diffe
rentia eſt inter heredem. ꝛ fideicommiſſarium primum, qꝛ in here
de non ſufficit ſimplex mora, ſz debet latitare dolo, in primo vero
fideicōmiſſario ſufficit ſimplex mora. Alij dicunt, qd̄ hec lex corri
git illā, ꝛ iſta plꝫ magis. Modo habetis contraria particularia
5 huius l. Sz dices tu, † que eſt ratio differentie inter heredē, ꝛ pri
mum fideicommiſſarium? Gl. dicit. Primus fideicōmiſſarius ſo⸗
lum habet vtiles, quas transfert per reſtitutionē, ſz heres habet
directas, ideo in fideicōmiſſario primo non eſt neceſſarius ille cir
cuitus. Iſtud nihil ad propoſitum, qꝛ etiā heres vtiles transfert.
Alij dicunt, ideo eſt, qꝛ heres pōt reſtituere quartam, nō primus
fideicommiſſarius. Sz certe hoc, qd̄ de primo fideicōmiſſario di⸗
citur, ſimpliciter non eſt verum, qꝛ ſaltem in caſibus retinet, qui
not. in l. j. §. inde neratius. ff. eo. Tu dicas, qd̄ ratio poteſt eſſe, qd̄
etiam reſtitutio poſtquam eſt facta ſemel, ꝛ ſic actiones ceperūt
tranſire de vno in alium magis de facili tranſeunt, vt l. pater. §.
quindecim. de leg. iij. ꝛ qꝛ reſtitutio facta primo per heredē, pro⸗
deſt ſecundo, vt videatur heres reſtituiſſe ſibi primo pro ſe, ꝛ pro
ſecundo, cū caſus ſecūdi fideicommiſſi aduenerit. arg. l. j. §. de illo.
6 ff. eo. ꝛ l. cogi. §. merianus. ff. e. ¶ Quero, † vtrum ſint alij caſus in
quibus tranſeunt actiones ſine reſtitutione. Glo. ponit aliquos,
primo qñ rogatus de reſtituendo alienat, tunc eīn in rebus alie⸗
natis non eſt neceſſaria reſtitutio, vt habuiſtis in l. fina. §. ſi aūt
ſub conditione. ſ. cōia de leg. Item eſt alius caſus. ff. eo. l. j. §. ſz ꝛ
quoties. Item eſt alius caſus ſm quoſdam. ff. eo. l. ita tamen. §. ſi
7 pater G. ꝫ certe ibi ſit reſtitutio, ſi bene inſpiciatur. † Ultimo no.
qd̄ in omnibus iſtis caſibus, in quibus actiones tranſeunt ſine
reſtitutione, indubitanter puto, quod fideicommiſſarius habet
remedium l. fi. ſ. de edic. diui Adria. tollē. vt ibi dixi, Tene menti
iſta, qꝛ ſunt bona.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Caſibus. Adde his tribus aliū caſuꝫ, vcꝫ in fideic. ad

pias cauſas,eſt tex.mirabilis ſecũdum Bar.in l.fi.in verb.vẽdicari.§.de ſacr.ſanc.eccle.⁊ ponit Bal.hic cum concord.

P. PAV. P. ¶ Tribus caſibus.Vide Soc.in l.j.§.ſz quoties.ad Trebel.in princ.Item de iſtis caſibus vide in l.j.in §.ſed quoties.ad Trebel.vbi etiam ponit mod.

b ALEX. ¶ Practicandi.Not.iſtam practicam.⁊ not. Bar.in l.ſi finita.§.Julia.de dam.infec.⁊ nota iſtã gl.pro ſingu.in ij. lect. quia facit ad queſtionem poſitam in l.ſtipul.§.hic aũt.ff.de oper.no.nuncia.per Modern.Inſtit.de actio.§.ſi quis.⁊ vide Bal. in authen.ſed hodie.de actio.⁊ obligatio.

c ALEX. ¶ Herede.Not.hic quando quis dicatur decedere ſine herede,⁊ adde quod ille non dr̃ decedere ſine herede, vel ſucceſſore,cui fiſc⁹ ſuccedit,vt l.habere licere.de eui.vbi eſt tex.aureus, quem perpetuo not.licet Ang.in l.ergo.ff.de fideic.li.contrariam partem ſecutus ſit ⁊ male,⁊ vide tex.cum gl.ſingu.in l.ex facto.§.ſi.ff.ad trebel.⁊ dt Bal.qd vniuerſitas,⁊ cõmunitas,que non poteſt habere heredem ſecũdum eum in l.generaliter.in princ.de re.decre.Et de iſta practica,quando conſtet bona defuncti vacare. Vide not.Bar.in l.ſi bona.§.de bo.auth.iud.poſſ.

d P. PAV. P. ¶ Cum moritur.Vide Jo.de Ana.conſi.x.in p̃n.

e P. PAV. P. ¶ Nemine comparente.Vide Are.conſ.xxxvij.

LEX VIII.

a **Quidam.** a Legata,⁊ fideicõmiſſa relicta ſimpliciter,in dubio a fideicommiſſario ſunt preſtãda.Op.ff.eo.l.cogi.§.inde queritur.Solu.Ibi iuſſit reſtitui deductis legatis.Item op.de l.marcellus.in p̃n.ff.eo.Sol.Ibi reliquit legata ab herede nominatim, hic ſimpliciter.Dic vt ibi.Op.iij.de leg.ij.§.eo.Soln.Ibi fuit rogatus reſtituere partem,hic totum.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Quidam.Et vide Lud.Ro.cõſ.cclxxij.

Ad legem falcidiam. Rubr. XLIX.

LEX I.

Scire debes. Si falcidia non detrahitur,donatio non videtur, imo iuſſus impletur.Hic eſt caſus,⁊ ponitur p glo. noſtram,⁊ eam allegaui in l.cum quis.§.de iur.⁊ fac.igno.

a Ex hac l.colligitur a ſecundum vltimam
1 rationem dubitationis poſitã in gl.† quod illud, quod per falcidiam defalcatur,eſt naturaliter debitum,ſi em̃ nullo iure deberetur ſolutio,eſſet donatio, ſed ſi naturaliter debeatur ſolutio,non eſt donatio,vt l.hoc iure.§.pen.ff.de don.⁊ l.donari.de reg.iur.⁊ l.cuius per errorem.ff.eo.tit.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Colligitur.Vide quod not.in l.cum quis.§.de iur.⁊ fa.ign.

LEX II.

Falcidie Falcidia reſecat omnia legata pro rata.hoc dt.Gl.querit in hac l.vtrũ falcidia poſſit detrahi de vna re.⁊ diſputat hic,⁊ Cyn.etiam,⁊ etiam dico in in l.in quartam.ff.eo.tit.forte dicemus in l.filium quem habentem.§.famil.erciſc.

LEX III.

Etiam. Etiam quando hereditas aufertur ab indigno,locus eſt falcidie.h.d.

LEX IIII.

Et in legatis. Contra principem eſt locus falcidie.h.d.

LEX V.

1 ☞ Falcidia an detrahatur de mortis cauſa capione.

Si mortis De mortis cauſa donatione detrahitur falcidia. h.d. Hoc eſt clarum,
a quod de mortis cauſa donatione detrahitur falcidia. a Sz quid
1 † de mortis cauſa capione, vtrum detrahitur falcidia? Gl.dt melius quam alibi in l.qui pretio.ff.de dona.cauſ.mor.⁊ ibi ego plene dixi,etiam dixi multum plene.in l.j.§.item ſi ita.ad l.falc. et ibi recitaui etiam opin.Moder.contra glo.⁊ Dyn. finaliter hoc teneas tu iuuenis,quod de mortis cauſa capione proficiſcente ab herede,de voluntate defuncti detrahitur falcidia,vt j.eod.l.pen. Secus ſi abſque volũtate defuncti procedit,vt d.l. qui pretio. de dona.cauſa mor.Tu vide in d.l.j.§.item ſi ita.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Falcidia. An de mortis cauſa capione detrahatur falcidia,vide omnino in l.pen.j.eo.

LEX VI.

In imponenda. In ratiõe legis falcidie es alienum deducitur et quod heredi debetur.h.d.

LEX VII.

a **In teſtamento.** a In teſtamento militis,ceſſat falcidia, non autem ceſſat deductio eris alieni.h.d.Et oppo.ff.ad Trebel.l.j.§. hoc aũt.vbi in teſtamento militis habet locum Trebellianica.Sol.gl.et bene,quo ad remedium deducendi quartam non habet locum in teſtamento militis,vt hic cum ſimi.ſed quo ad alia remedia ſic,vt ibi. Que autẽ ſunt remedia trebellianice,gl.melius hic dicit, quã alibi,⁊ vide gl.quam tene menti.⁊ not. dixi ibi in l. non iuſtam.§.
b ti.j.Quero vtrum ſint alij caſus,b in quibus.Falcidia ceſſat,quã in teſtamẽto militis.gl.hic enumerat.Vide ⁊ not. Sequitur aut. ſed cum teſtator,quam legam in fin.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ In teſtamẽto.Hec lex eſt hodie correcta.P. PAV. P. ¶ In teſtamento.Authenticam ſimiliter poſitam ſupra iſta l.repetit late Rom.

b ALEX. ¶ Alij caſus.Et inquantum hic dt gl.de legato dotis detrahi falcidiam,eſt contra gl.in l.talis.ff.de iur.dot.Pro illa facit quia legatum dotis equiparatur legato ad pias cauſas,ſz de leg.ad pias cau.⁊c.aut.ſimiliter.j.eod.tex.eſt bonus in l.is cui.ff.de condi.⁊ demon.alias de condi.inde. Hoc tamen verum eſt qñ dos conſtituitur pauperi perſone,⁊ immo in omnibus nõ equiparatur.De quo vide l.cum dotem.alleg.in gl.⁊ per Bal.in l.iij.j.de fal.cauſ.⁊ vide in l.cum dotem.⁊ in l.vſufr.ff.eo.

AVTHENT.

1 ☞ Teſtator poteſt falcidiam prohibere.
3 Trebellianicam prohibere poteſt teſtator.
8 Inuentarij vires que.
11 Legitima non perditur per non confectionem inuentarij.
12 Trebellianica non perditur per non confectionem inuentarij.
13 Eccleſia heres inſtituta non conficiens inuentarium, an incidat in penas ſtatutas,contra non facientem inuentarium.
14 Inuentarium factum ab herede an profit fideicommiſſario.

a **Sed cum teſtator.** a Primo ponit qñ Falcidia ceſſat propter defuncti prohibitionem. ¶ Secundo ponit penam propter heredis ceſſationem. ¶ Tertio dicit falcidiam ceſſare ꝓpter ſolidi legati preſtationem. ¶ Quarto addit ſolennitatem teſtium ad inuentarij confectionem. ¶ Quinto limitat tempus ſtatutum inſtantie.Secunda ibi,⁊ ſi heres.Tertia ibi,item ſi heres quidã.Quarta ibi,hac quoque.Quinta ibi,nulla enim.Expe-
1 diamus primã partẽ,⁊ videtur † quod teſtator non poſſit prohibere falcidiã,vt §.eo.l.quod de bonis.§.j.ij.⁊ fi.Sol. Aliud olim, aliud hodie,⁊ ſic illa iura corriguntur.Iſtud eſt certum, ſed vnum fecit me iam dubitare,ſcilicet ratio d.l.quod de bonis.§.j.quia quod ideo teſtator non poteſt prohibere,q2 contra eſt publicam vtilitatẽ,ſi illa rõ eſſet vera,videtur quod adhuc hodie non poſ-
b ſit ꝓhibere.Dñi,ꝓ certo iſta nr̃a iura moralia b variãtur etiam ſecundum morum varietatem.l.quod de bonis.fuit facta tp̃e quo erant pagani,nec vita in alio ſeculo ſperabatur,ſed aliud cogitabant,nec aſpiciebant merita anime,⁊ ideo cogitauerunt, quod ſi heres non lucraretur ex aditione hereditatis,omitteret hereditatem,⁊ ſic teſtamentum remaneret nullum,quod eſſet cõtra publicam vtilitatem , vt l.vel negare.ff. quemadmo. teſtamen.aper. poſtea tp̃e huius auth.Romanum imperium erat chriſtianum,⁊ Imperator Juſtinianus fuit chriſtianus , ⁊ ſic ipſe cõſiderabat
c aliud ſcl̃m,⁊ ſalutẽ,⁊ merita aĩe, vñ cogitauit c quod licet heres non lucraretur aliqd cõmodi pecuniarij, tñ ex eo ſolo quod facit iſtum pium actum , quod adimplet voluntatem defuncti, habet meritum apud Deum,⁊ propter lucrum iſtius meriti,cogitauit ꝙ nõ omitteret aditionẽ hereditatis.Preterea Imperator ſta-
d tuit d quod in caſu iſto,qñ teſtator prohibuit detrahi falcidiam, ſi heres repudiat hereditatem, nihilominus teſtamẽtum remanet validum,⁊ vadit ad perſonas enumeratas in auth.hoc amplius. §.de fideicommiſ.vt expreſſe dicit tex.in auth.de hered.⁊ falc.§.ſi vero expreſſim. ⁊ ideo hodie hec prohibitio nõ eſt cõtra publicã vtilitatem,q2 nõ tẽdit ad interitum teſtamẽti.quod tene menti,⁊ iſte fuit vnus de caſibus,quem addidi vobis ad gl.in l.eã quam.§.de fideicõmiſ.quod valent legata,⁊ debentur ex teſtamento,ex quo nõ aditur hereditas. ¶ Opp.§.de inofficio.teſtamen.l.quoniam